

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v torek, 2. februarja 1932.

Štev. 14.

Davčna odmera za leto 1932 in njeni pripomočki

Pridobnina v sedanji obliki nalaga davkoplačevalcem v formalnem oziru težke skrbi. Predpisi so urejeni v splošnem izključno za obrate, ki imajo redno knjigovodstvo, dočim vsem ostalim obratom ocenjujejo dohodke davčni odbori po svobodnem prepričanju. Ocene se gibljejo jako različno. Pri nekaterih davčnih upravah znaša povprečni ocenjeni dohodek za odmero pridobnine 2000 do 4000 Din, ponekod je pa povprečje višje in je znašalo 6 do 8 tisoč Din, v večjih krajih pa še več, n. pr. v Mariboru Din 11.000 in v Ljubljani do 15.000.

Finančna uprava z rezultatom ni zadovoljna. Po njenem mnenju bi moralo znašati povprečje 8 do 10 tisoč Din. Vsled tega je odredila, na eni strani, da se popolnijo, kakor smo že poročali, davčne prijave, na drugi strani pa popisi davkoplačevalcev. Nova vprašanja, ki se stavljajo na davkoplačevalca, imajo namen nuditi davčnim upravam podlago za višje predloge, kakor so jih do zdaj stavile.

Za popisovanje se setavljajo na davkoplačevalce številna vprašanja, ki se glede vprašanj, na katera je bilo treba odgovarjati glede bivše dohodnine, niti primerjati ne morejo. Tiskovina, kakoršna se n. pr. v Ljubljani te dni dostavlja strankam, posega jako globoko v zasebno življenje. — Navesti je treba, koliko plačuje davkoplačevalec najemnine za zasebno stanovanje, koliko članov družine vzdržuje, koliko ima poslov za osebno potrebo in koliko imajo posli plače, koliko ima dohodkov iz ob-

resti ali rent, koliko je plačal v letu 1931 davka in doklad itd. Obe novi tiskovnici tako davčna prijava, kakor popis nam kaže, da hoče finančna uprava usmeriti priredbo pridobnine v ocenjevanje dohodkov po zunanjih znakih, ker si obeta v tej smeri za pridobnino večjih uspehov.

Vsled tega je dolžnost davkoplačevalcev, da posvečajo odmeri pridobnine za tekoče leto polno pozornost in vložijo že prijavo v taki obliki, da jo bodo mogli bodisi pred davčnim odborom, bodisi v morebiti potrebnem prizivu v polnem obsegu zagovarjati.

Kakor nove davčne prijave, tako so se tudi novi popisi pojavili preko noči, ne da bi se predhodno izpremenil pravilnik, ki je predpisal prvoten popis. Prvotni popis je bil veliko enostavnejši, bil je res popis, saj je zahteval poleg imena, priimka in stanovanja samo še vprašanje, kakšen obrat ali smostalen poklic izvršuje davčni zavezanec, kje je obrat ali kje se poklic izvršuje, koliko ima namēščencev in, ali ima dohodke v obliki obresti ali rente in kakšne vrste in koliko in končno ali daje zemljišče v zakup, komu in za koliko. Če primerjamo oba popisa, pade takoj v oči, da stavlja novi popis na davkoplačevalce jako velike zahteve, ki niso v skladu z besedilom pravilnika k členu 10. zakona o neposrednih davkih. Radi tega je gotovo umestno vprašanje, ali so davkoplačevalci v resnici dolžni, da izpolnijo popise, ki niso v skladu s pravilnikom.

Kako se sme moka pošiljati

Davčni odsek finančnega ministrstva je razposlal finančnim direkcijam okrožnico, v kateri objavlja, da se mora moka na prevozu po železnici opremiti s plombo Privilegirane družbe za izvoz kmetijskih pridelkov. Finančne direkcije bodo potom organov finančne kontrole sporočile trgovskim mlinom, da smejo pošiljati rženo in ječmenovo moko samo s spremnico pristojnega oddelka finančne kontrole. Kadar sprejme kupec take moke pošiljko, je dolžan prijaviti svojemu oddelku finančne kontrole in predložiti spremnico na vpogled. Finančni oddelki bo moko pregledal in če se mu bo spremnica zdelo sumljiva, bo vzel vzorec moke in ga poslal v analizo najbližjemu državnemu laboratoriju ter bo po dobljenem poročilu laboratorija nastopal po zakonu, to je, če bi bila moka pšenična ali pšenična in ržena ali pa mešana z ječmenom, poslal referat o tem sreskemu načelstvu, ki je pristojno za pošiljatelja moke. Če bi se taka moka zalotila brez spremnice, se bo nastopilo po zakonu, moka bo zaplenjena in poslana v analizo. Če analiza ugotovi, da je moka mešana, se bo vsa količina smatrala za pšenično moko.

Jugoslovanska svobodna cona v Solunu

Grška država nam je odstopila za našo svobodno cono približno 90.000 m² površine in sicer okroglo 50.000 m² na suhem in ostalo na morju.

Definitivno je uredil to našo svobodno cono zakon z dne 10. maja 1930, ki je tudi določil, da spada pod upravo Ministrstva trgovine in industrije. Cona je opremljena s posebnimi skladišči in silosi z letno kapaciteto 200.000 ton blaga.

Iz statistike je razvidno, da promet od leta do leta narašča. Tako je v l. 1930 znašal celokupen promet 89.279 ton in 1295 komadov živine, v letu 1931 pa je že narasel na 153.814 ton in sicer je od preteklega leta ostalo v skladišču 10495 ton, iz naše države je prispelo 124.287 ton blaga z železnico in 3.611 ton s parobrodni. Iz inozemstva je prispelo s parobrodni 15.421 ton.

Iz cone pa je bilo v l. 1931. odpravljeno v Jugoslavijo 19.321 ton, v Grčijo 11.230 ton, v ostale države 106.266 ton blaga.

Glavni predmeti uvoza v našo državo preko naše cone so: morska sol iz Turčije, avtomobili iz U. S. A., zdravila iz Nemčije, industrijsko olje iz Anglije in pomaranče iz Cipra. Izvažamo pa preko cone svinec, cink, hrom, magnezit, baker, les, drva, kačkavalj, otrobe, opium, fižol, živino itd.

Ob obali naše cone je pristalo v l. 1931 81 ladij z brutto nosilnostjo 247.938 ton. Leto prej je pristalo le 54 parnikov.

Trgovske zastave posameznih držav so bile tako-le zastopane:

	Štev. par.	brutto izvoza ton	brutto uvoza ton
Jugoslavija	22	47.931	50.610-9
U. S. A.	18	96.984	21.245-9
Grčija	11	26.827	26.528
Nemčija	10	22.783	3.635
Italija	9	19.980	11.605-5
Nizozemska	6	14.622	2.384-5
Anglija	4	17.631	7.116
Bolgarija	1	1.120	55

Treba je poudariti, da mnogi naši parniki pristajajo v grški luki in vsled tega niso tu navedeni. Iz navedenih podatkov pa vsekakor izhaja, da promet stalno narašča, kar baš pričča, kako velike važnosti je ta luka za naše gospodarstvo.

BALKANSKE ZADRUGE ZBORUJEJO

Pred kratkim se je vršila v Sofiji konferenca blogarskih in rumunskih združnih zvez. Nameravana je organizacija nabave žita potom zadrug kakor tudi skupen nastop na inozemskih trgih. Za 24. februar je bilo sklenjeno novo posvetovanje v Bukarešti, na katero bodo povabljene tudi jugoslovanske zadruge.

Uvoz našega vina in žganja na Poljsko

Zadnja številka »Glasnika« je posvečena gospodarskim odnosom med Poljsko in Jugoslavijo ter je v tem pogledu zelo interesantna, zlasti še ko vidimo v nji prispevke mnogih naših in poljskih predstavnikov javnega življenja, tako predvsem poljskega trgovskega ministra M. Jarzyckega in našega trgovskega ministra dr. A. Kramerja. Med drugimi članki se nahaja tudi članek, ki se peči z možnostjo plasmana našega vina in žganja na Poljskem, iz katerega posnemamo:

Na podlagi trgovske pogodbe je določen za našo državo letni kontingent vina za uvoz na Poljsko ter znaša 50.000 hl za vino do 15° in za slivovko 12.000 hl po normalni carinski postavki. V resnici pa ti kontingenti niso izrabljeni, kajti v l. 1930 smo izvozili na Poljsko komaj 690 hl vina, a slivovke komaj par sto litrov. Pa tudi sicer uvaža Poljska zelo malo vina in žganja, ker se pije le kvalitetno vino, katerega si lahko privoščijo radi visokih cen le imovitejši sloji, sicer pa pije v velikih množinah domačo »vodko«. Uvozna carina na žganje znaša skupaj s trošarino in drugimi taksami okroglo 11 zlotyh oz. 80 Din za liter.

Ker torej ljudstvo troši predvsem alkoholne destilate, bi mogli uspešno uporabljati naša vina za destilate (konjak). Pa tudi sicer je podana možnost, da se ugodno plasirajo ona naša vina, ki imajo preko 12% alkohola. Poleg tega je pa treba gledati še na okus prebivalstva: tako je v sev. predelih Poljske priljubljeno belo-zelenkasto vino, v južnih pa rumeno. Dalmatinsko vino bi tu našlo dober trg, zlasti še z ozirom na svojo nizko ceno (3 50 do 4 zloty za steklenico 7/10). Baš vprašanje cene pa igra v današnjih razmerah odločilno vlogo, vsled česar bi bila ta konkurenca s kvalitnimi vini lahka. Sicer pa nam kaže statistika, da uvoz teh pada od leta do leta, prvo mesto pa zavzema še vedno Francija, sledita še Italija in Avstrija.

Interesantno je, da zavzema Avstrija tako važno mesto v izvozu vina, dasi je znano, da je njen domači pridelek malenkosten. Vedeti je namreč treba, da igra Avstrija vlogo posredovalca ter da uvaža v Poljsko le naša in italijanska vina. Dunajske vinske firme imajo še izpred vojne dobe zveze s poljskimi tvrdkami.

Gotovo je, da bi uvoz našega vina nalletel na kake težkoče zlasti v pogledu plačilnih pogojev. Poljski trgovci so navajeni na šestmesečni rok, le manjša količina se prodajajo proti gotovini.

Carina za vino do 15° znaša 20 grošev za liter, skupaj s trošarino in taksami znaša okroglo 1 60 zloty ali 14 Din za liter.

Nikakor bi ne bilo priporočljivo ustanovljati kake posebne firme v Poljski za izvoz našega vina; bolj bi bilo poveljati zastopstvo kaki že obstoječi poljski firmi, s tem bi se namreč naša konkurenca toliko ne opazila.

Kakor torej že omenjeno, bi gotovo naša ugoden trg na Poljskem naša ceno vina in vina, ki bi se uporabila za destilacijo. Težko, da bi se mogel razviti uvoz žganja, ker je produkcija »vodke« monopolizirana in znaša carina in trošarina na žganje več kot 50% prodajne cene vodke. Pač pa bi bil možen uvoz slivovke, zlasti še, ker pri nas obstoji izvzna premija v iznosu Din 7— za liter.; treba bi bilo samo nekoliko omejiti se v ceni. Zlasti ugoden izvozen predmet bi mogla biti »košer« slivovka za Žide.

Potrebna je torej le intenzivna propaganda in dobra organizacija, pa bi uspeh na poljskem tržišču ne izostal v pogledu izvca vina in slivovke.

Važno obvestilo izvoznikom v Češkoslovaško

Važno obvestilo našim izvoznikom v Češkoslovaško:

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine razglašča, da je češkoslovaško železniško ministrstvo poslalo naši generalni direkciji državnih železnic tole obvestilo:

V smislu naredbe češkoslovaške vlade z dne 18. januarja 1932 (št. 7, Zbornika zakonov in naredb republike Češkoslovaške l. 1932.) morajo biti pošiljke tistih vrst blaga, ki so namenjene uvozu v Češkoslovaško in ki so našete v posebnem seznamu, objavljenem v uradnem listu republike Češkoslovaške, dne 20. januarja 1932, št. 16, od trenutka, ko pasirajo češkoslovaško carinsko mejo, opremljene ali z izkazilom češkoslovaške narodne banke, da so dovoljena plačilna sredstva za pošiljko, ali z izkazilom iste banke, da se dá kompenzacija na drugi način dobiti, ali pa morajo biti opremljene z izjavo pošiljatelja na tovrstnem listu, kdo ima to nakazilo in kje prebiva lastnik izkazila na Češkoslovaškem.

Če ne bi bilo ustreženo vsaj enemu izmed navedenih pogojev, taka pošiljka, namenjena uvozu, ne bo prevzeta na češkoslovaški meji za uvoz čez mejo.

Ti predpisi veljajo za pošiljke, namenjene uvozu, ki so bile predane v prevoz železnici na inozemskih odpremnih postajah za izvoz v Češkoslovaško republiko po 25. januarju 1932 (datum na predajnem žigu).

Izrečno se opozarja, da ti predpisi ne veljajo za tranzitne pošiljke, ki gredo čez češkoslovaški carinski teritorij z direktnim tovrstnim listom, in tudi ne za tiste pošiljke, ki se morajo iznova predati za reekspedicijo na češkoslovaških obmejnih postajah brez pretovarjanja, v svrhu prevoza čez mejo v inozemstvo.

Veljajo pa ti predpisi za tiste pošiljke, ki bi morale biti deponirane na Češkoslovaškem v carinskih skladiščih in za katere bi bilo treba glede kraja, kamor so namenjene, naknadno šele izdati dovoljenje.

Češkoslovaški konzulati bodo dajali pojasnila o vrstah blaga, ki jih našteva gori omenjeni seznam in ki so podvr-

žene omenjenim omejitvam uvoza blaga na Češkoslovaško.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine opozarja naše izvoznike, da se morajo točno držati navedenih odredb, dokler ne sklenejo naša pristojna ministrstva glede tega s češkoslovaško vlado posebne pogodbe.

GOSPODARSKI STIKI MED JUGOSLAVIJO IN HOLANDIJO

V Utrechtu se bo otvorila 15. marca vsakoletna velika mednarodna razstava. Jugoslovansko-holandska trgovska zbornica v Haagu je pričela propagando za udeležbo jugoslovanskih interesentov. Računi se z udeležbo družbe »Šipade«, z jugoslovanskim oddelkom za posušene slive, z razstavo jugoslovanskih preprog, narodnih vezenin in drugih rokodelskih izdelkov.

MEDNARODNE BORZE ZOPET SLABŠE

Po zaupnem razpoloženju prejšnjega tedna je nastopila v tednu od 16. do 23. januarja na mednarodnih efektivnih borzah splošna pobitost, povzročena v prvi vrsti po razočaranju o preložitvi Lausanske konference. Skoraj na vseh borzah je nastopila v omenjenem tednu reakcija na močno navzgorno gibanje prve januarske polovice. Iz delniških indeksov deseterih efektivnih borz izračunjeni mednarodni borzni indeks je padel v označenem tednu od 44.4 na 43.1%, pri čemer je indeks leta 1927 enak 100. Na ta način so bili tečajni dobički prve januarske polovice povprečno za eno tretjino zopet zgubljeni. Podamo seznam teh deseterih borz.

	Začetek 1929	Začetek 1931	Teden od 9. do 16. I. 1932	Teden od 16. do 23. I. 1932
Konec 1927 = 100				
London	102.6	50.5	37.6	37.6
Pariz	156.8	92.0	58.9	55.7
Bruselj	133.8	58.5	34.6	32.4
Amsterdam	104.5	51.2	28.5	27.3
Stockholm	109.5	71.0	31.6	31.7
Zürich	101.0	68.7	42.2	42.0
Dunaj	91.4	59.3	41.6	41.0
Praga	108.3	76.2	57.6	57.4
Milan	124.0	77.1	62.6	61.4
Newyork	137.2	81.3	48.8	44.2

Novi nemški zasilni zakon o carini na maslo

Nemški agrarci so že dalj časa vodili ostro borbo za to, da se carine na poljedelske produkte povišajo. Zlasti pa je postala ostra ta borba po padcu angleškega funta. Mere, ki naj bi se podvzele, naj bi imele namen zavarovati nemško žetev, omejiti uvoz tujih poljedelskih produktov in onemogočiti dumping zlasti onim državam, ki radi padca njih valute morejo konkurirati nemškemu proizvodom.

Borba je uspela in tako je izšla 19. t. m. nova zasilna odredba, ki pravi:

Vlada je pooblaščenca, da v primeru nujne gospodarske potrebe 1. določi dodatno carino pri uvozu blaga iz onih držav, kojih valuta je padla pod zlato pariteto in 2. da določi posebno carino na blago onih držav, s katerimi nima Nemčija nikake trgovinske pogodbe ali pa na blago onih držav, ki postopajo z nemškim blagom slabše kot z blagom, kake tretje države. V primeru, da so v teku trgovinska pogajanja, ni mogoče uporabiti teh določb za dobo 6 mesecev. Pač pa sme vlada pri gotovem blagu to odstotno carino popolnoma ali delno ukiniti.

Na videz je zakon splošne narave, dejansko pa se tiče le carine na maslo. S tem zakonom je uvedena nova carina, koje minimum znaša 50 RM, maksimum pa 170 RM za 100 kg.

Edina država, ki s tem zakonom ni prizadeta, je Finska, ki ima določen letni kontingent do 5.000 ton po carinski tarifi 50 RM za uvoz masla v Nemčijo. Neprizadete ostanejo tudi one države, kojih valuta ni izpod zlate paritete in katere uživajo klavzulo največjih ugodnosti; sem spadajo Rusija, Holandija, Litva in Estonka. One države pa, ki imajo z Nemčijo trgovinske pogodbe, a kojih valuta je pod zlatim standardom, kakor n. pr. Anglija in Skandi-

navske države, bodo morale plačati razen nove carine, ki znaša RM 100— za 100 kg masla še valutni dodatek RM 36— za 100 kg.

Države pa, ki z Nemčijo niso v pogodbenem stanju, bodo plačevale maksimalno carino v iznosu 170 RM za 100 kg.

Ti koraki nemške vlade so naleteli povsod na odobravanje češ, da so to represalije proti onim državam, ki zapirajo meje nemškemu eksporterju.

V opravičilo se še navaja, da je bila inozemska konkurenca — zlasti Danske — na nemških tržiščih masla tako huda, da so radi tega padle cene masla od 118 RM za 50 kg na 80 RM.

Vrhu vsega pa se slišijo v Nemčiji tudi trezni glasovi, ki povdarjajo, da s takimi določbami ne bo imela nikake koristi nobena država ter da obstoja bojazen, da bo tak sistem uničil svetovni trg, ne izvzemaš nemški, zlasti še, ako se mu da splošen značaj, kakor to nekateri zahtevajo.

Kakor je bilo pričakovati je naletel ta zakon na največji odpor na Danskem, kjer se odločno zahteva, da se odpove trgovinsko pogodbo z Nemčijo, da se Nemčijo preda haaškemu razsodišču, češ da je prekršila pogodbo ter da se uvedejo devizne omejitve pri plačevanju nemškim izvoznikom na Dansko.

Po temeljitejšem prevdanku pa so Danci izpredvideli, da bi jim ne kazalo odpovedati trgovinske pogodbe z Nemčijo, ker izvažata Danska velike množine živine v Nemčijo in je Danski vrhu tega zaprt za to blago holandski trg.

Tudi se niso mogli Danci odločiti za devizno prepoved, kajti njenih posledic ni bilo mogoče točno ugotoviti. Zato bo Danska za enkrat samo znatno povišala carino na nemško blago. Razumljivo je, da nemški industriji z bojazljivo nestrpnostjo pričakujejo tozadevnih ukrepov s strani Danske.

Moravska banovina: Todorović Milan, Negotin; Vukadinović Radomir, Donja Mutnica (Jagodina).

Vardarska banovina: Marković T. Risto, Bitolj.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Dravska banovina: Ehrlich Karol, Kanža pri Pesnici; Juhart Mihael, Meža; Zagar Miha, Draga.

Savska banovina: Veber Gjuro, Veliki Grdjevac.

Drinska banovina: Glišić i Kočović, Užice.

Dunavska banovina: Badas Bela, Novi Sad; Petković Božidar, Vršac; Poš Filip, Čantavir; Tiefenbach Peter, Bačka Palanka.

* Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnavo), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v društvenem tajništvu.

** Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v društvenem tajništvu.

Henry Ford o bodočnosti Amerike

Pri današnji prepletenosti svetovnega gospodarstva se pozna vsak dogodek v eni deželi tudi v drugih deželah. Zato je tudi za nas zelo važno, kako si mislijo odlični možje bodočnost Amerike, in Ford je med najodličnejšimi. Dopisnik dunajske »N. Fr. Presse« je obiskal Forda v Detroitu samem; prosil ga je za razgovor, in Ford je privolil vanj.

»Kakšno je Vaše mnenje o depresiji v U. S. A.?<«

»Smatram depresijo za vobče zdravo dobo, ki bo povzročila Ameriki manj škode kot bi jo povzročilo nadaljevanje le navideznega blagostanja. Zanikam, da bi bila takozvana prosperiteta zares ugodna in trdim, da je kupčiji in morali mnogo škodovala. — Mislim, da bo depresija pri kraju, ko bodo ljudje uvideli, da ne morejo ničesar zastonj dobiti, dalje ko bodo dobili zopet zaupanje v same sebe, in slednjč, ko bodo razumeli, da je korist življenja življenje samo in ne denar.«

»Kakšen bo po Vašem mnenju vpliv depresije na produkcijo?<«

»Mislim, da bo učinek sedanje skušnje produkcijo zvišal in ne omejil. Naša v vsakem oziru tako velika produkcija še daleko ni mogla kriti resnično potrebo. Imamo ljudi, material, denar in potrebo; tem štirim elementom kupčije in blagra bo normalno funkcioniranje zopet omogočeno.

Jaz sam sem vobče proti omejitvi produkcije, proti fiksnim cenam in proti vsakteri drugi umetni ekonomski mahinaciji. Svost sem si začasne neprijetnosti previška, vendar mislim, da se to več kot izenači po dobrih učinkih, povzročenih po pritisku previška. Novi prodajni trgi se morejo dobiti le pod pritiskom nadprodukcije, oni pomenijo nove prodajne možnosti in večjo produkcijo.

Mislim, da se bo zboljšanje življenjskih pogojev v deželah, ki so v razvoju zaostale, ne samo nadaljevalo, temveč da se bo s tvorbo lastnih industrij v vsaki deželi pospešilo. Po mojem mnenju je čas izkoriščanja teh dežel končno veljavno prešel in se bo umaknil dobi razvoja. Dežele, ki niso nič drugega kot »tují prodajni trgi«, bodo morale zmeraj bolj izginiti, in sicer v takšni izmeri, kakor bodo mogli narodi kriti svoje potrebe z lastnimi produkti; a to pomeni obenem seveda višji življenjski standard, kot pa, če bi ti narodi ostali samo »tují prodajni trgi«.

Sedanje depresije ne smatram za običajno ciklično depresijo, temveč za konec ali vsaj za začetek konca serije depresij. Ta zadnji pretres more pač v raznih fazah še nekaj časa trajati, a moral se bo obenem pregledati ves socialni sistem. Ne mislim, da bi se sedanji sistem spremenil, temveč se mora le omogočiti, da nam ta sistem v resnici nudi blagostanje in udobno življenje.«

»Kaj mislite glede delavskih mezd?<«

»Industrije morejo rasti le s podporo delavcev, in delavci morejo industrijo le tedaj podpirati, če dobijo zadostno plačo. Mezde so po mojem mnenju temeljni stebber naše nakupne moči. Vse, kar dviga mezde, dviga tudi prodajo; vse, kar na mezde pritiska in jih znižuje, škoduje kupčiji. Seveda morajo biti pa mezde tudi zaslužene; višje mezde se morejo plačati le pri višji in boljši produkciji. Naloga, da se nudi delavcu možnost večjega zaslužka, je izključno naloga vodstva in se more izpolniti s trajnim zboljšanjem metode.«

»Kaj mislite o bodočnosti avtomobila?<«

»Avtomobil je že trden in prevladujoč činitelj transporta. Razvijal se bo v smeri večjega izboljšanja produkcije, razdelitve itd. Kar se tiče avtomobilne industrije v drugih deželah — izven U. S. A. —, mislim, da bodo prišle polagoma vse dežele tako daleč, da bodo mogle kriti svojo potrebo z lastno produkcijo.

Našega zadnjega prodajnega leta nikakor ne morem imenovati neuspešnega. Od 1. januarja do 1. nov. 1931 smo prodali po naših statistikah 622.594 osebnih in tovornih avtomobilov, mnogo več kot katerokoli drugo avtomobilno podjetje sveta. V preteklem letu smo izdali 60 milijonov dolarjev za opremo novih naprav in tovarn v U. S. A. in v inozemstvu. Največja nova tovarna je v Angliji; ima kapaciteto 200 tisoč voz na leto in bo zaposlila 15.000 delavcev.«

»Ali mislite na gradbo novega ljudskega avtomobila z večjim cilindričnim številom?<«

»Na to Vam pa ne morem odgovoriti. Zvest staremu kupčijskemu načelu ne morem nič govoriti o načrtih novega voza.«

Na to vprašanje ni Ford še nikdar odgovoril. V Fordovih tovarnah niso inženirski in poskusni oddelki nikomur pristopni. In vendar se je dunajskemu dopisniku po mnogih brezuspešnih poskusih posrečilo ugotoviti, da se je Ford odločil za izdelavo novega ljudskega šestcilindrskega voza; in sicer bodo pričeli z izdelavo še ta mesec.

Ponudbe, poupraševanja

Glavno zastopstvo ali komisijsko zalogo za Jugoslavijo za katerikoli blago bi prevzel Stanko Pitamic v Celju. Ponudbe je poslati imenovanemu neposredno.

Izvoz pese. Za uvoz pese se zanima tvrdka Dott. Simeone Sellach, Trst, Via Geppa 2. Ponudbe je poslati tvrdki neposredno.

Tvrdka Petar Filipi, Srbobran (Bačka) se zanima za nakup prvovrstnih sekir. Interesentom se je obrniti direktno na prej imenovano firmo.

Rapid Motormäher A. G., Zürich, Lessingstrasse 11, ki izdeluje motorne stroje za košnje, želi dobiti zastopnika za Jugoslavijo.

Za izvoznike lesa. Zastopstvo za razpečevanje jugoslovanskega lesa v Italiji bi prevzela tvrdka Giuseppe Pesci, Perugia, Piazza G. B. Rossi Scotti. Interesenti naj pišejo tvrdki neposredno.

Po svetu

Obtok bankovcev v Jugoslaviji in vidne obveznosti Narodne banke v znesku 5.740 milijonov Din so krite v zlatu s 30-64 odstotki, v zlatu in devizah s 36-67 odstotki. Narodna banka predlaga iz čistega dobička v znesku 24.060.000 Din zopet dividendo 400 Din.

Produkcija sladkorja na Javi bo v kampanji 1933/34 za ca. 40 odstotkov manjša kot v letu 1932/33.

Cene železa v Belgiji so spričo neuspehov pogajanj v Parizu nekoliko padle.

Jul. Meisl d. d. izplačuje 14odstotno dividendo; lani je bila dividenda 13odstotna.

Angleški industriji umetne svile se očitno dobro godi. Neka tovarna družbe British-Bemberg Ltd. bo zvišala število delavcev od 800 na 1600.

Od 29 družb kavčuka, ki so v decembru priobčile bilance, so same tri izkazale dobiček, in še ta je rezultiral le iz ugodnih terminskih kupčij.

Uvoz nekaterih vrst blaga v Ogrsko je od 23. t. m. dalje odvisen od dovoljenja trgovskega ministra. Imenujemo sir, jabolka, les, papir (razen rotacijskega), svilo, polsvilo, čevlje.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je v znesku 6.192 milijonov Kč bil 23. t. m. krit v zlatu in polnovrednih devizah s 35-2 odstotki.

Obtok bankovcev v Nemčiji je bil 23. t. m. v znesku 5975 milijonov mark krit s 26-4 odstotki (teden prej 25-6).

Obtok bankovcev v Avstriji je bil 23. t. m. v znesku 983 milijonov šilingov krit z nekaj nad 34 odstotki.

Kreditni zavod na Dunaju bo imel po zadnjih odpustih še ca. 900 uradnikov in 300 skontistov. O nadaljnjih odpustih se pred 31. marcem ne bo sklepalo. Počakali bodo zaključkov preorganizacije notranjega poslovanja.

Izdelovanje cevi v Bolgariji za parne in vodne naprave bo prevzela nova d. d., ustanovljena z glavnico 10 milijonov levov, ki so jih dali Nemci, Francozi, Belgijci in Kehl.

Banka za mednarodna izplačila bo za poslovno leto, ki se konča 31. marca, plačala zopet 6-odstotno dividendo.

Mednarodna zveza surovega jekla se bo te dni ponovno pogajala o sporazumu, ki ga najbolj ovirajo Belgijci. Če se bo sporazum dosegel, so tudi Angleži pripravljene pogajati se.

Francoška železna industrija se pogaja o ustanovitvi konvencije, s čimer bi se dale doseči boljše cene.

O reorganizaciji nemških bank je načrt izgotovljen in bo v par dneh objavljen, oziroma vsaj javni diskusiji izročen.

20.000 praščev iz Jugoslavije na račun kitajske vlade za Mandžurijo je hotel kupiti neki inozemski posredovalec v Zagrebu. Do zaključka ni prišlo, ker se glede jamstva niso mogli zediniti.

Obveznosti Rusije nemški industriji naj se plačajo z ruskimi dobavami lesa; tako se glasi ruski predlog, ki bi v slučaju uresničenja tudi v zmanjšanem obsegu pomenil za srednjeevropsko lesno produkcijo polno katastrofo.

General Electric Co je imela v preteklem letu za 252 milijonov dol. naročil proti 341-8 milijonom v letu 1930 in 445-8 milijonom v letu 1929.

Veletržne cene v Nemčiji so sedaj iste kot so bile v zadnjem predvojnem l. 1913. Bayerische Motorenwerke naznanjajo za 60 odstotkov večjo prodajo, čeprav se sicer v nemški motorni industriji javlja močno nazadovanje. Družba bo proizvajala nov enocilindrični tip. Nastavila je 350 novih delavcev.

Dohodki Sueške kanalske družbe v letu 1931 cenijo na 930-86 milj. frankov proti 1037-69 milijonom v prejšnjem letu. Tudi tukaj se torej pozna svetovna kriza. Računi družbe se vodijo še zmeraj v francoskih frankih, čeprav je delniška večina v angleških rokah.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino obrt in industrijo v Ljubljani za Celjo in celjsko okolico se vrši v torek, dne 9. februarja 1932 od 8. do 12. ure pred poldne v posvetovalnici gremija trgovcev v Celju, Razlagova ulica št. 8, pritičje, levo.

Konkurzi in poravnave

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o tvorjenih in odpravljenih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 11. januarja do 20. januarja 1932.

A. OTVORJENI KONKURZI:*

Dravska banovina: Halmoš Irena, Murska Sobota; Weiss Samuel, Serdici.

Primorska banovina: Buj Ivan pok. Ante, Split.

Drinska banovina: Rosenberg Ludvik, Vinkovci; Slinić Asim, Sarajevo.

Dunavska banovina: Fischer Irma preje Kohn, Čurug; Ilijan Milan, Gospodinci; Lukić Risto, Mladenovac; Stepanović Aleksander, Zabrdje; Uvalić Mirko, Gospodinci.

Vardarska banovina: Janković K. Dimitrije, Leskovac; Stojanović Spira, Leskovac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Živanović S. Gjuro, Beograd.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Dravska banovina: Bern Emerik, Celje; Durjava A., Maribor; Loy Leon, Kočevje; Pavlin Franc in Iva, Ljubljana; Pirnat Anton, Leskovec pri Sl. Bistrici; Treo A. in Macun, Ptuj.

Savska banovina: Dojčinović Dušan, Ploča; Frank David, Brod na Savi; Fuchs Marija, Zagreb; Gornik Mijo, Pribič; Karić Ljudevit, Djakovo; Kleiner V., zastopnik American Heating, Zagreb; Lovrenčić Franjo, Štrigova; Mermelstein J., Našica; Šavora Krunoslav, Koprivnica; Schrenger i drug, Zagreb; Valentić Rudolf, Zagreb.

Primorska banovina: Završnik Franjo, Mostar.

Drinska banovina: Banheyer i Sin, Vukovar; Blagojević M. Ranisav, Čačak; Hirth Leopold, Vukovar; Mičović Mičo, Gorazde.

Dunavska banovina: Balog Geza, Vršac; Gegreć A. Aleksander, Vršac; Iršaj Josip, Novi Sad; Jeger Karl, Apatin; Jugin Maksim, Velika Kikinda; Leván Jena, Stari Bečej; Leván Regina roj. Krajcer vdova Lajoš, Stari Bečej; »Mekka« Ingus Aleksandra, Subotica; Pavelić Grga, Senj; Schönberger i drug, Novi Sad; Vener Georg »Kontakt«, Vel. Bečkerek.

Beograd, Zemun, Pančevo: Theis Friedrich, Zemun.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:**

Dravska banovina: Podlaka Anton in Ana, Ormož.

Primorska banovina: Benčić Pavlov Franjo, Split; Radunović Stanimir, Split.

Cene na debelo za naš gradbeni les v Italiji

	Franco Milano Lit za m ³	Franco Rim	Franco Genova	Franco Milano
Jelovina balvani	165—			165—
grede tesane »uso Trieste«	165—			165—
deske I. od 20 mm dalje	480—			480—
deske II. od 20 mm dalje	320—			320—
deske III. od 20 mm dalje	190—			190—
podmere od 20 mm dalje	190—			190—
podmere od 20—25—30 mm	175—			175—
grede od 12—16 cm	230—			230—
morali I. in II. na 4 robove	260—			260—
deske I.	560—			560—
deske II.	390—			390—
deske III.	225—			225—
bukovina slavonske deske I.	520—			520—
hrastovina slavonske deske I.	820—			820—
hrastovina slavonska merkantil	530—			530—
orehovina deske	1000—			1000—
jesenovina slavonske deske	720—			720—
lipovina deske	380—			380—
češnjevina deske	410—			410—
Jelovina »Carinzia«:				
»terzine« od 10 mm l., II.	385—			385—
»mezzanelle« 15 mm l., II.	355—			355—
»tavolame« in »pontame« 20 do 60 mm I.	440—			440—
isto II.	305—			305—
isto III.	195—			195—
podmere 20, 25, 30 mm širine 9—15	180—			180—
asortirani morali	245—			245—
bukovina slavonska parjena I.	530—			530—
hrastovina slavonska in boules	830—			830—
hrastovina slavonske deske	710—			710—
smrekovina ruska vel. deske				
drva trda				
lesni				
lesni				

SVETOVNA PRODUKCIJA ZLATA

Zlasti ima kljub vsem proti-prizadevanjem danes prvo vlogo na svetu; vse drvi za njim. Največ ga dobivajo v Transvaalu (Južna Afrika), nad 50% svetovne produkcije. Preteklo leto pomeni za Transvaal rekord; leta 1927 je znašala tamošnja produkcija 10,131.000 unc čistega zlata, leta 1928 10,359.000, l. 1929 10,414.000, l. 1930 10,720.000 in lani 10,874.000 unc. Ker so lani tudi druge dežele svojo produkcijo zvišale, cenijo svetovno produkcijo preteklega leta na 21-5 do 22 milijonov unc proti 20-5 milijonom v l. 1930. Tudi za tekoče leto 1932 pričakujejo ameriški in angleški strokovni krogi v nasprotju z mnenjem Društva narodov nadaljnega naraščanja produkcije, ker so v Južni Afriki, Aziji itd. pričele obratovati nove in zopet obratovati tudi stare jame.

»UNION BOIS« SE BO RAZŠLA

Neugodne konkurenčne razmere na mednarodnem lesnem trgu so napolile v preteklem letu Rumunijo in Jugoslavijo do pogajanj ki so po več mesecih dovedla slednjič do rumunsko-jugoslovanskega lesnega kartela. Napravili so v preteklem poletju eksportni sindikat »Union Bois«, s sedežem v Baslu, ki se pa ni mogel dolgo držati. Izven sindikata stojiče manjše tvrdke v Rumuniji in Jugoslaviji so s stalnim spodbijanjem cen motile načrte kartela in se je le-ta sedaj odločil, da v utemeljenih slučajih dovoli nižje cene kot so določene. Ker je bil pa sindikat ustanovljen lani le z namenom, da določi enotne eksportne cene in so sedaj te cene vsaj deloma dane na prosto, je zadnja odredba praktično isto kot razpust ali razhod kartela.

Ljubljanska borza

Tečaj 1. februarja 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2260'80	2272'16
Berlin 100 M	1327 01	1337 81
Bruselj 100 belg.	783 46	787 40
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curij 100 fr.	1096'15	1101'65
London 1 funt	193'48	195'08
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5595 73	5623 99
Pariz 100 fr.	221 14	222 26
Praga 100 kron	166'32	167'18
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	280 39	282 79

ZMANJSANJE SLADKORNE PRODUKCIJE NA JAVI

Amsterdamski »Telegraaf« objavlja ime na 53 sladkornih tovarn na Javi, ki letos ne bodo producirale nobenega sladkorja in ki v letošnji kampanji sploh ne bodo delale. V kampanji 1933/34 bo delalo na Javi le še 123 sladkornih tovarn. Pridelek sladkorja bo zato v kampanji 1933/34 za 39-4% manjši kot v kampanji 1932/33. Treba je le še sporazuma s Kubo.

Ptujski obrtniki in trgovci za skupne zbornice

Za 29. januarja zvečer je sklicalo obrtno društvo v Ptuj zborovanje, na katerem se je zbralo izredno mnogo obrtnikov in trgovcev, da je bila zborovalna dvorana Narodnega doma do zadnjega kotička napolnjena. Na zborovanju, kateremu je predsedoval načelnik društva g. Merlič, je obrazložil obrtni nadzornik g. Založnik v nadenournem predavanju najzanimivejše odločbe novega obrtnega zakona. Zborovalci so zasledovali predavanje izredno pazljivo ter stavili številna vprašanja, katera je predavatelj razlagal v podrobnostih. Sledila je še kratka razprava o socialnih bremenih, nakar je bila med navdušenjem sprejeta resolucija, s katero se ptujsko obrtništvo izreka odločno za skupne trgovsko-obrtne in industrijske zbornice in zavrača škodljivo hujskanje za ločene zbornice po neodgovornih osebah, posebno sedaj v času, ko bi razdvojenost prinesla lahko usodne posledice. V drugi resoluciji prinaša obrtništvo zahtevo po olajšanju socialnih bremen z odpravo Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, ki se naj nadomesti s posebnim odsekom v ministrstvu socialne politike, ki vrši nadzorstvo nad izvajanjem delavskega zavarovanja. V resoluciji se zahteva popolna avtonomija in finančna samostojnost okrožnih uradov.

Kupujte domače proizvode

Vanilin sladkor
in
Prašek
za
pecivo:

SVETOVNA GRADBA LADIJ

V pravkar priobčeni statistiki Lloydovega Registra o svetovni gradbi ladij v preteklem letu se jasno zrcali težka kriza ladjedelnic. Še leta 1930 so zgradili na vsej zemlji 1084 ladij z vsebino 2,889.000 brutoregisterton, lani pa le 586 ladij z vsebino 1,617.000 ton. Tako je padlo ladjedelništvo na globino let 1923 in 1926, ki sta bili povojni globinski točki. Tu podamo seznam gradbenega delovanja v najvažnejših državah:

	Leto 1931	+ ali - ton
Vel. Britanija in Irska	502467	- 976.076
U. S. A.	205.865	- 40.822
Italija	165.048	+ 77.339
Danska	125.974	ni navedeno
Holandija	120.692	- 32.776
Švedska	112.703	- 19.078
Nemčija	103.934	- 141.623
Francija	103.419	- 2.502

V Veliki Britaniji je bil padec še enkrat tako velik kot vsa produkcija, in tudi v Nemčiji je bil večji kot lanska produkcija. Ladjegradbena industrija je vstopila v novo leto s slabo prognozo.

MEDNARODNI KARTEL TRAČNIC OGROŽEN

Švedske val'arne, ki ne pripadajo mednarodnemu kartelu tračnic, so prevzele v zadnjem času večja blagovna naročila, zlasti iz oriente in iz Indije, ki jih izvajajo po znatno nižjih cenah kot so cene kartela. V dobro jim pride tudi sedanje razvrednotenje švedske vrednote. Da se v tej kartelu zelo ne ljubi stvari dobi primeren izhod, se bodo v bližnjem času pričela pogajanja za razširjenje sindikata, torej za pristop švedskih podjetij h kartelu.

Že v 24 urah barva, plesira in ke mično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Socijalno zavarovanje obrtnikov

(Poročilo predsednika Obrtnega društva v Ljubljani g. Jos. Rebeka na društvenem večeru 21. t. m.)

(Konec.)

Kar se tiče organizacije zavarovanja smo že koj v začetku, ko smo postavili zahtevo po obveznem zavarovanju, obenem podčrtali, da bodi organizacija obrtniškega zavarovanja ločena od organizacije delavskega zavarovanja, ki ni niti ekonomska, niti bi odgovarjala našim potrebam in željam.

Potrebe obrtnika so glede na zavarovanje kvantitativno in kvalitativno popolnoma drugačne, kot one delavca. Obrtništvo bo tvorilo mnogo boljši riziko za zavarovanje nego delavstvo, ker smo prepričani, da bo obrtnik uporabljal svoje zavarovanje samo v primerih resnične potrebe. Ako pa bo nastopila taka potreba, potem mora biti pomoč učinkovita. Dajatve, katere naj nam nudi naše zavarovanje, morajo biti take, da bo to v resnici zavarovanje, ki mu zagantira dobro zdravniško pomoč in povrnitev utrepe dejanske škode.

Tudi kar se tiče upravnih stroškov zavarovanja, smo prepričani, da bodo, ako se ustvari samostojna organizacija, mnogo nižji, kot so stroški delavskega zavarovanja, ki konsumira vse prevelik odstotek prispevkov. Prav z ozirom na to smo v svojih zahtevah tudi povdarjali, naj se organizacija obrtniškega zavarovanja nasloni na naše prisilne obrtne zadruge, ki bodo dobile z novim obrtnim zakonom prav gotovo večjo avtoriteto in upoštevanje. Ustanovi naj se samo centrala za obrtniško zavarovanje s primernim strokovno izobraženim aparatom, izvršilni organi pa naj bodo v posameznih krajih naše zadruge. Kakor vidimo je torej organizacija našega zavarovanja že v življenju. Potrebna je le centrala, ki naj bo nosilec zavarovanja v banovini. Povdarjam izrečno, naj bo centrala nosilec zavarovanja za banovino, t. j. zavarovanje naj bo organizirano po banovinah. V tem oziru si moramo biti že danes na jasnem, da se bodo o priliki, ko bodo naše organizacije vprašane za izjavo glede organizacije zavarovanja, vse brezpogojno in decidirano izjavile za organizacijo zavarovanja po banovinah, kajti s centralizirano organizacijo delavskega zavarovanja, pri kateri je samo en nosilec zavarovanja za celo državo v Zagrebu, imamo že toliko žalostnih izkušenj, da si take centralistične in s tem s skrajnim birokratizmom zvezane in komplicirane organizacije pri našem zavarovanju absolutno ne želimo. Z organizacijo zavarovanja po banovinah, ki bo slonela na naših zadrugah, se pritegne k sodelovanju na zavarovanju obrtnike vseh krajev. Vsak obrtnik bo imel potom svoje zadruge neposredno vpogled v poslovanje uprave zavarovanja, vsakemu bo dana prilika, da opozori na eventualne nedostatke in potrebne izpopolnitve in na ta način nam bo dana možnost, da si zavarovanje uredimo tako, kakor bo to najbolj ustrezalo našim potrebam in zahtevam. Ako naslonimo naše zavarovanje na že obstoječe, na strogo centralistični bazi za celo državo organizirano delavsko zavarovanje, nam bo odvzet na usodi našega zavarovanja skoro vsak upliv. Uprava postane birokratična, preokorna in s tem tudi draga. Prepričani smo, da bo ob dobro razvitem socijalnem čutu in čutu vzajemnosti in solidarnosti našega obrtništva mogoče urediti zavarovanje tako, da bodo z majhnimi premijami mogoče kar največje dajatve.

Ugodno je za nas tudi to, da je ureditev načina in pogojev zavarovanja prepuščena posebni uredbi, tako da imamo tudi v tem oziru še proste roke, da si tudi uredimo tako, kakor nam bo najbolj prijalo. Vemo, da so kulturni nivô in s tem tudi socijalne potrebe obrtništva v posameznih pokrajinah naše države tako različne, da bi bilo skoro nemogoče, ali vsaj neprikladno uvesti enotnost načina in pogojev zavarovanja za celo državo. Prav v tem oziru bo potrebna med našim obrtništvom še posebna anketa in zahtevali bomo, da se dá zadrugam pred izdajo prilika, da se o tem podrobneje izjavijo. Pri delavskem zavarovanju je uvrščeno delavstvo v mezdne razrede, ki se določajo po dnevni mezdi vsakega posameznega delavca. Pri obrtniku taka uvrstitve ne bo mogoča in bo tu še sklepati o važnem vprašanju, ali naj bodo vsi obrtniki zavarovanj pod enim in istimi pogoji, odnosno naj se pri zavarovanju napravi eden, dva ali trije razredi. Po razredih ali kategorijah naj bi se določili prispevki, ki naj jih plačajo v do-

tični razred spadajoči obrtniki, po razredih pa bi se morale potem tudi določiti dajatve, ki bi pripadale obrtniku v slučajih bolezn, nezgode, onemoglosti, starosti in smrti. Naravno je, da bodo obrtniki stremeli za tem, da naj bodo prispevki zavarovanja čim manjši. Z manjšimi prispevki bi pa bile naravno zvezane tudi manjše dajatve, ki bi pripadale obrtniku radi bolezn ali onemoglosti, zato bo prav gotovo tudi mnogo takih, ki bodo raje plačali višje prispevke zato, da jim bodo zagantirane v primerih potrebe tudi večje dajatve. Taka uvrstitve obrtnikov v razrede ali kategorije bi bila sicer pripravna, imela bi to slabo posledico, da bi vzbujala med posamezniki nezadovoljstvo, ker bi se s tem ustvarjali obrtniki prve, druge ali tretje kategorije. Toda moje mnenje je, da če ne bo potrebno določiti take razvrstitve obrtnikov v razrede pri zavarovanju zoper bolezn in nezgode, bo to prav gotovo potrebno pri zavarovanju za onemoglost, starost in smrt, kajti obrtnik, kateri se ne bo upal misliti na to, da mu bo usoda v življenju posebno mila, bo stremel za tem, da si s primernim zavarovanjem preskrbi človeku vredno oskrbo za onemoglost in starost, odnosno primerno oskrbo za svoje, ako ga doleti smrt še predno mu doraste družina. Tu bo treba pač nuditi možnost takozvanega nakupa let ali slično. Izbira za eventualne višje dajatve ob onemoglosti, starosti ali smrti naj bi bila torej prepuščena vsakemu zavarovancu.

Dočim sem prepričan, da smo bili vsi obrtniki že od prvih početkov, ko smo začeli razpravljati v naših organizacijah o obveznem zavarovanju obrtnikov, enotni v tem, da bodi zavarovanje obrtnikov obvezno in ne prostovoljno ter da bodi organizacija zavarovanja ločena od organizacije delavskega zavarovanja ter naj bo urejena po banovinah in naj se nasloni na naše zadruge, bo med nami prav gotovo raznih mnenj glede uvrstitve obrtnikov pri zavarovanju in s tem v zvezi tudi glede premij in dajatev. To vprašanje ostane torej še odprto in prav je, da predvideva zakon v tem oziru posebno uredbo. Zahtevali bomo, da se tudi glede tega vprašanja zaslišijo vse naše zadruge in obrtniške organizacije in da se najde tudi v tem oziru izhod, ki bo vsem ustregel in ki bo tudi v korist novega našega zavarovanja. Že dolga leta sem pobornik ideje obveznega zavarovanja obrtnikov, ker sem prepričan, da more obrtnik mirno delati, uspešno se razvijati in posvetiti vse svoje sile svojemu obrtu le tedaj, če ve, da je on in njegova družina za primero bolezn, nesreče in smrti zavarovan. Skrb za bodočnost je mora, ki je že marsikoga spravila do obupa. Pri delu za uresničitev zavarovanja sem bil vedno optimist in tudi, če sem naletel včasih na nerazumevanje niseem nikdar obupal in zato sem s prav velikim zadoščanjem sprejel vest, da je bilo zakonjeno določilo o obveznem zavarovanju obrtnikov. Kakor sem bil od vsega začetka naših akcij za uvedbo obveznega zavarovanja obrtnika optimist, tako sem danes še večji optimist in prepričan, da se bo glede vseh podrobnosti za izvedbo tega zavarovanja našla enotnost med našim obrtništvom, da se stvori zdrava baza, na kateri bo dobro uspevalo naše zavarovanje, od katerega si obetamo kar vse najboljše in ki pomeni, lahko rečemo, novo fazo v razvoju našega obrtništva. Povdarjam pa ponovno: organizacija obrtniškega zavarovanja mora biti v obrtniških rokah. Kakor bomo morali sami plačevati premije, tako naj se nam dovoli, da tudi sami odločamo o usodi našega zavarovanja, o prebitkih, kakor tudi o eventualni izgubi. Zreli smo dovolj in varuštva od katerekoli centralne ustanove izven naše banovine ne potrebujemo!

Priporočila se

Gregorc & Ko.

Ljubljana

Velitrgovina specialnega in kolonialnega blaga raznega izganja in širitja.

telefon 22-46 Brzo sviti: Gregorc
Zahtevajte specialne ponudbe

PREMOGOVNI PROBLEMI JUGOSLAVIJE

G. M. Eisen iz Zagreba piše v »N. Fr. P.«: Jugoslovanski premogovniki so v zadnjem času v posebni meri ojačili svoja že iz prejšnjih časov obstoječa stremjenja za izločitev inozemskega premoga z jugoslovanskega trga. Obstoječa gospodarska kriza je omejila prodajo in produkcijo. Zastopniki premogovne industrije opozarjajo na dejstvo, da je padla produkcija od l. 1929 do 1931 od 5.651.000 na 5.276.000 in slednjič na 4.700.000 ton, izvoz že itak majhen — od 134.000 na 60.000 ton, domača poraba ob 6.105.000 na 4.965.000 ton. Pač je pa tudi uvoz močno padel, ob 664.000 ton v l. 1929 na ca. 425.000 ton v preteklem letu. L. 1929 je znašala vrednost uvoza 227,2 mil. dinarjev, leta 1930 200 milijonov dinarjev, lani pa gotovo tudi dosti manj. Med uvozniki sta najmočnejša Anglija in Nemčija, precej tudi Poljska in Ogrska.

PRISILNA KARTELIZACIJA V ITALIJI

Racionalizacijski konsorcij italijanske težke (železne in jeklene) industrije po poročilih iz Milana ni mogel položaja zboljšati, ker so izven konsorcija stoječe tvrdke (outsiderji) trg nadalje desorganizirale. Zato je sedaj vlada naredbenim potom odredila kartelizacijo in se ji nobeno podjetje ne more odtegniti. Tako pride prisilno gospodarstvo fašističnega kooperacijskega sistema do polne veljave. Minister je odredil, da se bosta ustanovila dva prisilna kartela, eden za produkcijo in prodajo valjanega železa, drugi za produkcijo kot žico itd. Prestopki kartelnih obveznosti se kaznujejo do trikratne vrednosti prodanega blaga. Italijanske jeklarne imajo letno kapaciteto treh milijonov ton, so pa lani še enkrat manj producirale. Čeprav je cena jekla v Italiji bistveno višja kot v inozemstvu, pride italijanska industrija komaj na svoj račun.

Svoje najfine še norveške

ribje olje

iz lekarne

Dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam

RACIONALIZACIJA

ANGLEŠKE ŽELEZNE INDUSTRIJE

V angleški železni industriji se javljajo v zadnjem času stremjenja, ki imajo za namen spojitve posameznih podjetij v večje enote. Dale se zahteva ustanovitev državne uvozne in izvozne urada, da se zagotovi polna izraba kapacitete angleške železne industrije. Danes je ta ca 12 milijonov ton broječa kapaciteta izrabljena komaj s 50 odstotki; v preteklem poslovnem letu so producirali namreč 5.250.000 ton.

RU-LEX

knjižgovoostvo

VSAK DAN BILANCA

„KARTOTEKA“ d. z. o. z.

Ljubljana, Selenburgova 6/1

Telefon šte. 33-38

ITALIJANSKI VINSKI TRG

Sicer za leto 1931 še ni uradnih podatkov o vinskem pridelku v Italiji, vendar se izve, da bo pridelek zaostal za lanskim za petino ali šestino; lani je znašal 36 milijonov 317.830 hektolitrov. Zaloge iz prejšnjih let niso pomembne in jih cenijo na ca. 3 milijone hektolitrov. Glede kvalitete se more reči, da prekaša lanska kvaliteta ono zadnjih let. Zato so izgledi za italijanski vinski trg ugodni. K dosedanjam inozemskim odjemalcem pride najbrž nov odjemalec, Finska. Na nekaterih inozemskih trgih (Holandija, Švica) je bila doslej Španija resen konkurent italijanskih vin; ker je pa lanski pridelek v Španiji s ca. 16 milijoni hektolitrov daleč zaostal za 24-milijonsko povprečnostjo, se španska konkurenca na inozemskih trgih letos ne bo tako močno čutila.

INDUSTRIJSKA PRODUKCIJA NEMČIJE

Proti letu 1930 je padla industrijska produkcija Nemčije v preteklem letu po količini za 12 odstotkov, po vrednosti pa še bolj. Dočim je bilo izgotovljenih n. pr. leta 1928 na mesec še za 7 milijard mark industrijskih izdelkov, jih je bilo izgotovljenih v zadnjih lanskih mesecih le še za tri in pol milijarde. Leta 1928 je znašal dežele nemške industrijske produkcije na svetovni produkciji še 12 odstotkov, lani pa le še 9. Sedaj je Nemčija v tem oziru na četrtem mestu med državami sveta. Vsa produkcija je padla na stanje leta 1897/98, ona porabnega blaga pa na nivo leta 1905/06.

TRGOVSKA BILANCA U. S. A. PADA

Zunanja trgovina U. S. A. je v preteklem letu 1931 padla za 35 odstotkov napram letu 1930, za 53 odstotkov proti letu 1929 in za 70 odstotkov proti rekordnemu obsegu prvih povojnih let. Seznam v milijonih dol. se glasi:

L. to	Izvoz	Uvoz	Izvozni previšek
1929	52 8	4 101	4 047
1930	3845	3060	785
1931	2424	2090	334

Izvozni previšek, ki je bil spričo blagovne lakote sveta dosegel že znesek 4 milijard dolarjev in ki je tudi še leta 1928 bil nad eno milijardo, je padel, kakor nam pravi gornji seznam, v preteklem letu na 334 milijonov dolarjev. Razmeroma sta uvoz in izvoz od 1929 na 1931 enako padla, vsak za ca 51 odstotkov

LETNA BILANCA UMIRANJA AMERIŠKIH BANK

Pravkar priobčena uradna statistika o insolvencah v U. S. A. pravi, da je v preteklem letu ustavilo izplačila 2302 bank z depoziti v skupnem znesku 1580 milijonov dolarjev. Kako hitro je insolventnost rasla, nam kaže sledeči seznam bančnih polomov:

Leto	Število bank	Depoziti
1928	491	138 mil. dol.
1929	642	234 mil. dol.
1930	1345	865 mil. dol.
1931	2302	1580 mil. dol.

Kopičenje polomov je v zvezi s koncentracijskim gibanjem. Število v U. S. A. delujočih bank se je zmanjšalo za ca. eno tretjino. Od leta 1921 do konca leta 1931 je padlo število od 30.100 na 20.700.

BREZPOSELNOŠT 1930 IN 1931

Mednarodni delovni urad priobčuje pregled o razvoju brezposelnosti v letih 1930 in 1931 in pride do sledečih zaključkov: V Nemčiji je brezposelnost narasla od ca 3.900.000 na 5.300.000 oseb ali za 34 odstotkov, v Angliji ob 2.300.000 na 2.600.000 ali za 12 odstotkov, v Italiji od 5.000 na 9.900 ali za 63 odstotkov, v Avstriji od 237.000 na 273.000 ali za 15 odstotkov, v Švici od 34.000 na 58.000 ali za 66 odstotkov. Zedinjene države Severne Amerike izkazujejo 30 odstoten prirastek, Poljska 24 odstoten in Francija 5661 odstoten, pri čemer je pa absolutna številka seveda še zmeraj zelo majhna.

SVETOVNA FEDERACIJA BORZ

V Bruslu je ustanovilo 28 borz, med njimi tudi Newyork in Philadelphia, mednarodno federacijo borz, ki naj ustvari ožje stike med borzami in naj študira pogoje, pod katerimi se more cirkulacija vrednostnih papirjev olajšati. Gre predvsem za tehniško olajšanje prometa med posameznimi borzami, s čimer naj bi se kapitalisti vsega sveta opogumili za nakup tujih vrednostnih papirjev. Londonska borza bo pristopila k novi federaciji šele po stabilizaciji funta. Berlinska borza se je priglasila kot članica. Sedež nove borzne federacije je Pariz.

PREMOGOVNA PRODUKCIJA NEMČIJE

Nemški državni statistični urad priobča sledečo statistiko o premogovni produkciji Nemčije, v milijonih ton, brez Saarskega ozemlja:

	1913	1930	1931
Črni premog	140.8	142.7	118.6
Rjavi premog	87.2	140.0	133.2
Koks	31.7	32.7	22.7
Briketi iz črnega premoga	6.5	5.1	4.7
Briketi iz rjavega premoga	22.0	34.0	32.4

Presenetljiva je zlasti razlika med produkcijo črnega premoga l. 1930 in 1931 in med produkcijo rjavega premoga leta 1913 in leta 1930.

ISOTTA FRASCHINI ZRELA ZA SANACIJO

Iz Milana poročajo: Delnice avtomobilne in aeromotorne družbe Isotta Fraschini v Milanu (glavnica 90 milijonov lir) so padle v teku preteklega leta na 5 odstotkov njih nominalne vrednosti 200 lir, torej na 10 lir. Ze za leto 1930 ni bilo mogoče izplačati nobene dividende, ker so morale polovico obratnih dohodkov dati samo za obresti. Ta tovarna, ki je druga avtomobilna tovarna v Italiji, je tako zadolžena, da bo sanacija neogibno potrebna, seveda ob občutnem znižanju glavnice. — Podjetje je plačevalo skozi 5 let 10-odstotno dividendo, a špekulacije njegovih voditeljev so ga pripeljale tja, kjer je danes.

Čitajte in razširjajte

»TRGOVSKI LIST«!

Razno

Srednjeevropski producenti železa so imeli pogajanja na Dunaju, namenjena internim vprašanjem. Pri razmotrivanju splošnega položaja je prevladovalo optimistično naziranje in se položaj ocenjuje mnogo ugodneje nego se je v zadnjem četrtletju preteklega leta.

Dohodki jugoslovanskih železnic v osebnem prometu so dali v preteklem letu 512.700.000 dinarjev, dohodki v blagovnem prometu pa 1906.400.000 Din. Od inozemskega prometa so dobile jugoslov. železnice 208.600 Din.

Zavarovanje proti toči so vpeljali v Donavski banovini; zavarovanje je prisilno in je vsa stvar v rokah banovine.

Brezposelnost v Franciji je narasla do srede januarja na 208.000 oseb; lani ob istem času so našli 22.500 brezposelnih. To so samo uradne številke.

Najb. š. bombaž je 2000 let star. Raziskovali so bombaž, ovit okoli egiptovske mumije, in so prišli na to, da danes na v-ej zemlji ni nobenega kvalitno tako visokega bombaža. Celulozne sestavine so mnogo mehkejšje in prožnejše kot pri sedanjem bombažu, vlakna močnejše in redneje napeta. Način pridelovanja je moral biti od sedanjega popolnoma različen, mnogo boljši in sedaj seveda pozabjen.

Brzjaviti:

Krispercoloniale Ljubljana
Telefon št. 2263**Ant. Krisper
Coloniale**

Lastnik:

Josip VerličVeletrgovina kolonijalne
robe. Velepražarna kave.
Mlini za dišave**LJUBLJANA**
DUNAJSKA CESTA 33Zaloga špirta, raznega žganja
in konjaka. Mineralne
vodeTočna postrežba — Ceniki na razpologo
Ustanovljeno leta 1840

Irzna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmi dne 29. januarja 1932 je bilo pripeljanih 105 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 7 do 9 tednov stari komad Din 60 do 90, 3 do 4 mesece stari 150 do 250, 5 do 7 mesecev stari 350 do 400, 8 do 10 mesecev stari 450 do 500, 1 leto stari 800 do 1400 Din; 1 kg žive teže 6-50 do 7, 1 kg mrtve teže 8 do 9-50 Din. Prodanih je bilo 60 svinj.

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z.

Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristinega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

KLIŠEJEvseh vrst po
fotografijah
ali risbahizvršuje
najsolidnejše
klišarna**ST-DEU****LJUBLJANA**

DALMATINOVA 13

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin**Ljubljana**Zaloga sveže pražene kave,
mlelih dišavin ružnične vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23

Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.